

საბჭოთა რევოლუციის ხმა

№ 23

საბჭოთა რევოლუციის ხმა

№ 23

რედაქცია და კანტორა

ტფილისი, პლესანოვის პროს. სასტუმრო „ნ. ო. ე.“ ოთახი № 102.

ფ ა ს ი

5 კაპ. ბაჯაღლო ოქროთი

რედაქცია და კანტორა

ლიაა ყოველ დღე { თილისი 9-1-ლგ. საღამოს 3-5/4-ლგ. კვირა-უქმე დღეს 10-8 ს.-ლგ.

ინგლისის საგარეო პოლიტიკის კონსერვატიული გეგმა.

14 აპრილს გაიხსნა ინგლისის და საბჭოთა კავშირის კონფერენცია.

ამ კონფერენციის მიზანია ურთიერთთან შეთანხმების მიღწევა და საღაო საკითხების მოწესრიგება.

როგორც ასეთს, ამ კონფერენციას მერად დიდი და სერიოზული საერთაშორისო მნიშვნელობა აქვს.

დღეს ამ კონფერენციის მუშაობას თვალყურს ადევნებს მთელი მსოფლიო, როგორც საბჭოთა კავშირის მტრნი, ისე მოყვარენი.

ამ კონფერენციის შეთანხმებით დასრულებულია დამოკიდებული ზოგიერთ იმ სახელმწიფოების პოლიტიკაც, რომელნიც მოკდის ნიადაგზე ღვანან და გადაჭრით არაფერს ლაპარაკობენ საბჭოთა კავშირთან ურთიერთობის განახლების შესახებ.

ამ კონფერენციის სასურველად დამთავრებას დიდი, უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს როგორც ინგლისის, ისე საბჭოთა კავშირისათვის.

საბჭოთა კავშირთან ნორმალური ურთიერთობის დამყარება ეს ინგლისის ხალხის არსებითი ინტერესების მოთხოვნილებაა. ძნელია ინგლისში უმუშევრობის მოსპობა და საერთაშორისო ომით მიერ გამოწვეული ქრილობების საცხებო მოშუშება, თუ მას არ ექნება მეკობრეული და კომერციული ურთიერთობა საბჭოთა კავშირთან, რომელიც მეტად მდიდარია ნედლი მასალით და ბუნებრივი სიმდიდრით.

ინგლისის უმუშევრობას მაკონანალი ვერ მოსპობს სამხედრო გემების, კრეისერების აგებით, როგორც ამას ის აცხადებდა ამას წინეთ პარლამენტში ერთ შეკითხვაზე.

მეორეს მხრით მსოფლიოში მშვიდობიანობა ვერ დამყარდება მანამ, სანამ მსოფლიოს სა-

ხელმწიფოთა საერთო ზოგახი გერმანიას და საბჭოთა კავშირს ვერ გაუშვებს ჯეროვან ანგარიშს. ჩვენ არ ვართ ისე გულუბრყვილონი, რომ კაპიტალისტურ საზოგადოებაში მსოფლიო მშვიდობიანობის შესახებ გიოცნებოთ, მაგრამ საბჭოთა კავშირის და გერმანიის საერთაშორისო ოჯახში (არა დღევანდელ თიქტიურ და ულუნო ერთა ლიგაში მხოლოდ) შეყვანა, მათთვის ღირსეული ადგილის დათმობა თავის თავად ხელს შეუწყობს დროებითი მშვიდობიანობის განმტკიცებას მაინც. ეს ნათელია!

საბჭოთა კავშირისათვის, რასაკვირველია დიდი მნიშვნელობა აქვს ინგლისთან შეთანხმებას და მასთან კომერციულ და საერთოდ ნამდვილი ეკონომიური ურთიერთობის განახლებას.

ინგლისი დღეს, მიუხედავად იმისა, რომ იქ „მუშათა“ მთავრობაა, უაღრესად კაპიტალისტური ქვეყანაა და მასთან პოლიტიკურ-ეკონომიური თანამშრომლობის ნიადაგზე სხვა კაპიტალისტური ქვეყნებიც დაარწმუნდებიან ასეთი თანამშრომლობის დამყარების აუცილებლობაში და ჯიუტობას, ჯინიანობას უკუაღებენ და საბჭოთა კავშირთან დაიწყებენ თანამშრომლობას. ეს კი საბჭოთა ქვეყნებს მისცემს საშუალებას გაათკიცებულ ენერგიით განაგრძონ და განავითარონ დაწყებული კულტურულ-ეკონომიური ამღშენებლობა.

მაგრამ თუ ამ თანამშრომლობისათვის საბჭოთა კავშირის მოთხოვნ დიდ საფასურს, რევოლუციის მონაბოვართა ლიკვიდაციას, ცხადია, ის ამაზე არ დასთანხმდება და კონფერენცია ჩაიშლება ან, რიგორც წინეთ ჩამოილა არა ერთი და ორი კონფერენცია.

მაგრამ ამ შემთხვევაში საბჭოთა კავშირი არ ინანებს, უკეთესია კონფერენცია ჩაიშალოს, ვინემ რევოლუციის საწინააღმდეგო აქტზე იქნას ხელი მოწერილი.

თუ მაინცა და მაინც ინგლისის მუშათა მთავრობა გაჯიუტდება და ანგარიშს არ გა-

უშვებს იმ დათმობებს, რომელზედაც საბჭოთა კავშირი მიღის და კონფერენციას ჩაშლის, ამით უფრო მეტს დაპარავებს თვით ინგლისის დღევანდელი „მუშათა“ მთავრობა, ვინემ საბჭოთა კავშირი, რომელიც დღით დღე უმართოთა თიხზე დგება და წინ მიდის.

ინგლისის მუშათა კლასი ამით პირისპირ დაინახავს საქმის ვითარებას და თავის დღევანდელ მეთაურებს სათანადო პასუხს მოსთხოვს. აი ასე დგას კითხვა საბჭოთა კავშირისათვის.

მაგრამ მაკონანალი და მისი მთავრობა ტყვეთ ჰყავს ინგლისის ბურჟუაზიას. ეს თვით მისი განცხადებებიდანაც სჩანს: „ნუ გგონიათ, რომ ფულის საწყობები ჩვენს ბანკებში იყოს, არა, ის კერძო მოქალაქეთა ხელშია და თუ ისინი არ დაკმაყოფილდა, ისე კრედიტის მიცემის საქმე არ იქნება რეალური.“

უბედურება ამაშია, ბ. მაკონანალი, მთავრობა თქვენს ხელშია, ხოლო ქვეყნის ეკონომიური სადავი ბანკირების.

ამ ყამად ინგლისის ბურჟუაზიაში არის ორი მიმდინარეობა. ერთი საბჭოთა კავშირთან დათმობაზე წასვლის და მასთან ურთიერთობის აუცილებლად განახლების, ხოლო მეორე უფრო შეუიერიებელი, რომელიც ვალების და კერძო პირთა ქონების სრულად ანაზღაურების ნიადაგზე სდგას. კონფერენციის ბედი იმაზეა დამოკიდებული, თუ რომელი ამ მიმდინარეობათაგანი გაიმარჯვებს.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ პირიერი მიმდინარეობას უფრო მეტი შანსები აქვს გამარჯვების და მოსალოდნელია შეთანხმების მიღწევა, თუქცა არ არის გამოიცილებული კონფერენციის ჩაშლაც.

ასეთია ამ კონფერენციის მნიშვნელობა და პერსპექტივები.

კერძოდ საქართველოს „პატრიოტული“ ნაწილი და განსაკუთრებით მენშევიკური პარტიის ნამსვრევები, რომლებიც ინტერვენცი-

კის საანგარიშო და საეკურო ბალანსი აქტიური და ხელსაყრელი გახდა.

ამიტომ, როდესაც საბჭოთა ფულის რეფორმის მნიშვნელობაზე დაიწყებენ მსჯელობას მტერ-მოყვარენი, მუდამ გაიხსენონ ეს დებულება და აქიდან გამომდინარე დაფასონ ამ რეფორმის მნიშვნელობა. ასე თუ ისე ეს რეფორმა დღეს განხორციელებს და გატარების პროცესშია. ამ დღეებში საბჭოთა ამიერ-კავკასიის მოქალაქენი ხელს შეაკლებენ სრული ათი წლის შემდეგ ვერცხლის ფულს და შეეძველა იკრძაობენ ცხოვრების ნორმალურ კალაპოტში ჩადგომას.

რეფორმის გატარება ჯერ კიდევ დიდ მუშაობას მოითხოვს. შეიძლება რეფორმა მშვენიერად გაატაროთ, ხალხმაც მიიღოს მეგობრულად ეს რეფორმა, მაგრამ საქმე მინც ცულათ წაივლეს.

მაშ დავსვით კითხვა, რა არის საჭირო ამ რეფორმის უზრუნველსაყოფად?

პირველ ყოვლისა ხარჯების მინიმუმამდე დაყვანა. თუ ქვეყნის შემოსავლს გასავალმა გადააჭარბა, ეს იმას ნიშნავს, რომ ეს ზედმეტი ქალაქის ფულის გამოყვებით უნდა დაიფაროს. ამიტომ საჭირო და აუცილებელია სახელმწიფოს ხარჯები მინიმუმამდე იქნეს დაყვანილი. ჩვენში ყველას აწვალებს კუთხური უწყებრივი პატრიოტიზმი. საჭიროა მუშ. გლეხ. ინსპექციამ გამოიბას ათასი თვლი და ისე უყუროს ფულის ხარჯვას.

საჭიროა აგრეთვე ფულის ტრიალის მოწესრიგება. თუ ხმარებაში გამოშვებული ფული არ იქნება მუდმივ ტრიალში, თუ მოქალაქენი და საეკურო დაწესებულებანი ფულის სწრაფი ბრუნვას არ შეუწყობენ ხელს, ეს უსათუოდ გამოიწვევს ზედმეტი ფულის დაბეჭდას, რაც აუცილებლად გავლენას მოახდენს ფულის კურსზე.

ყველას უნდა ახსოვდეს, რომ პოლიტიკურ ეკონომიაში ცნობილი დებულებაა ის: რომ, რაც მეტია რაოდენობა ფულისა, მით დაბლა სდგას მისი კურსი, ეს ხდება იქ, სადაც ქალაქის ფულისა და ოქროს ჩვეულებრივად დაწესებულ მარაგს შორის წონასწორობა ირღვევა ქალაქის ფულის სიჭარბის მხრით და ასეთვე მოვლენას აქვს ადგილი იქაც, სადაც ზედმეტი ოქროა დაგროვილი და გამოშვებული. ქალაქის ფულის დაცემის და მისი კურსის არარაობამდე მისვლის მოწვე ჩვენ უკვე გავხდით, ხოლო ოქროს სიჭარბის და მის გაიფხების მაგალითს წარმოადგენს ამერიკა. ამერიკაში ოქრო იმტომ დაეცა, რომ ის ბევრი იყო იქ.

გარდა ამისა უნდა ვეცადოთ მეტი გავიტანოთ სახელმწიფო გარეთ, ვინემ შემოვიტანოთ, ან ყოველ შემთხვევაში შემოტანა არ უნდა გადააჭარბოს გატანას. თუ ეს დავიცავით, ჩვენ გვექნება აქტიური, ხელსაყრელი საეკურო ბალანსი. ამის შესახებ წინა წერალებშიც გვქონდა ლაპარაკი.

შეიძლება აქტიური, ხელსაყრელი საეკურო ბალანსი გქონდეს, მაგრამ ფულის კურსმა მინც გავლენა განიცადოს დაცემის მიმართულებით. ეს მოხდება სხვა თანაბარ პირობებში იმ შემთხვევაში, თუ საანგარიშო (платежный) ბალანსი არ არის ხელსაყრელი. რა არის საანგარიშო

ფულის სხივები

(ნაწყვეტები)

„მე გავიზარდე წმინდა ბუნების გაშლილ წიაღში

„და თავისუფლად ჰაერს ვსუნთქავდი ყვავილთა ბაღში.

„ჩემთვის უცხოა მეფის სასახლის ზნე-ჩვეულება,

„ამღზრდელად მყავდა სიყვარული და თავისუფლება.

„მე ვსტრეტდი სივრცეს და ცის ჰორიზონტს ჩემს თვალ წინ ვაშლილს

„და ვერ ვხედავდი მტარვალთა ხროვას ვნებებით აშლილს.

„სული შთამბერა მთის ნიაფქარმა, ვამათბო სხივმა,

„მასაზრდობდა ვით დედის ძეძუ მაისის წვიმა.

„თავისუფლების ჰიმნს მივალობდენ ტყის ფრინველები

„და შრომის ექსტაზს ჩემში ანთებდენ მინდორ-ველები.

„დეე, თუ გინდა ხელთეხში მქონდეს რკინის რგოლები,

„მე არ შევდრკები მტარვალთა წინა—შევებრძობები...

„დამარცხდა კერპი და ძირს დაეცემა ამაყად მდგომი.

„ქვესკნელის ძალებს გამოეცხადა სასტიკი ომი.

„ხალხი მაგონებს ზღვა-ოკეანეს მღვლეარე ტალღებს;

„მართლმსაჯულებმა მის ხელში არის—ციხეებს ალღებს.

„აშკარად ვხედავ, რასაც ენახავდი მხოლოდ სიზმარში.

„აჰა, მე მესმის ბრძოლის ყიჟინა, სამხედრო მარში.

„ოი, სიცოცხლე, მწარე ტანჯვაში შენ გაგატარე,

„მაგრამ აწ დასტკიბი ტანჯვის ნაყოფით და გაიზარე.

„აჰა, ზარს სციემენ—მისკენ გვეძახის თავისუფლება,

„და დედა-მიწას ეპატრონება ხალხის უფლება.

„აჰა, მოდიან წითელი დროშით, სალი-კულე მკერდით...

„დაზარალებო ვეილა ქვეყნისა ერთად შეერთით.

„მთელი კოსმოსი შიშით ზანზარებს მეტრძოლთა ხმაზე,

„და მოელან თვით მნათობებიც დანგრევას ცაზე.

„დეე, დაეცეს ბეერი ჩვენგანი ფულ-განგმირული,

„მხოლოდ კი დარჩეს ტანჯული ხალხი გამარჯვებულნი.

„აღსრულდა ძეგბო, ჩვენ შევასრულეთ ჩვენი მიზანი,

„და ჩვენს წინ გდია სისხლში ჩამხრჩვალნი მეფე ტირანი.

„შთამომავლობას გადაეცემა ჩვენი ნაშრომი;

„აწ არ იქნება სისხლის დამღვრელი, ველური ომი.

„ჩვენ შეუქენით კაცობრიობას ახალი ერა;

„ჩვენ დავემარცხებ სამარადისოდ ავი ქიშკრად.

„ჩვენ დავამტკრიეთ ხალხთა მონობის მძიმე რკინები;

„არქივს მივეციეთ მეფეთა ტახტი და გვირგვინები“.

გაროლდი.

ბალანსი?—ყველა ის ვალდებულებანი, რომელიც ერთ სახელმწიფომ უნდა გადაუხადოს მეორე სახელმწიფოს, შეადგენს საანგარიშო ბალანსს.

გარდა საქონლის გატანა-შემოტანისა ერთ სახელმწიფოს მეორესთან აქვს სხვანაირი ურთიერთობაც. მისი კაპიტალი, ფული, ვასესხებულია, ან წარმოებაშია მოქცეული მეორე სახელმწიფოში. პირველ სახელმწიფოს ერგება მეორე სახელმწიფოდან სარგებელი, პროცენტი, ან დივიდენდი. შეიძლება პირველ სახელმწიფოში მეორე სახელმწიფოს მოქალაქეებმა დახარჯეს ფული სხვა და სხვა საჭიროებისათვის, საბოლოოდ ირკვევა, რომელ სახელმწიფოს დაეღება ვალი საანგარიშო ბალანსის მიხედვით. ამ შემთხვევაში საანგარიშო ბალანსზე, რასაკვირველია დიდი გავლენა აქვს საქონლის გაზიდვას და შემოზიდვას, მაგრამ თუ საანგარიშო ბალანსი არ არის ხელსაყრელი, მაშინ საეკურო ბალანსის ხელსაყრელობა მნიშვნელობა ეკარგება.

ჩვენ აქ, როგორც მაგალითი შეგვიძლია მოვიყვანოთ ინგლისის, საფრანგეთის და წი-

ნანდელი გერმანიის მაგალითი. მათი საეკურო ბალანსი თითქმის მუდამ არახელსაყრელი, პასიური იყო, ხოლო ძველი რუსეთის, ინდოეთის და ჩინეთის საეკურო ბალანსი კი ხელსაყრელი, მაგრამ პირველ სახელმწიფოთა საანგარიშო ბალანსი მუდამ ხელსაყრელი იყო, რადგან ისინი მდიდარი იყვნენ კაპიტალით და ამ კაპიტალის სარგებელი, პროცენტები, რომელსაც ინგლის-საფრანგეთი და გერმანია იღებდნენ სხვა სახელმწიფოებიდან, მათ საანგარიშო ბალანსს ხელსაყრელად ხდოდა.

რა მდგომარეობაა ამ მხრივ საბჭოთა კავშირში? დღეს-დღეობით ამ მხრივ ძალიან კარგი პირობებია. საბჭოთა კავშირის საანგარიშო ბალანსი მისთვის ხელსაყრელია, რადგანაც ის ვალებს და არც უცხოელ მოქალაქეთა პრეტენზიებს არ აკმაყოფილებს. როცა ამ თვალსაზრისით უდგებით საკითხს, ჩვენთვის აშკარა ხდება, რომ უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს ფულის რეფორმის შედეგებისათვის და მომავლის პერსპექტივებისათვის იმ მოლაპარაკებას, რომელსაც დღეს საბჭოთა კავშირი აწარმოებს ინგლისთან.

საერთოდ კი საანგარიშო ბალანსის ხელსაყრელობას უნდა ვეცადოთ, თორემ ჩვენი ოქრო საზღვარ ვართ ვაიპარებთ, ხოლო ჩვენს ფულს კურსი თანდათან დაეკარგება.

გარდა ამისა საჭიროა მოწყობილ იქნას კრედიტი. საკრედიტო დაწესებულებათა მუშაობის განვითარება-გაფართოებაზეც არის დამოკიდებული. ჩვენი ფულის კურსის სიმტკიცე.

დღეს კი დამკვირვებელი ამოცანადაა აღიარებული საქონელზე ფასების დაკლება. მაქსიმუმი ენერჯისა და შესაძლებლობისა უნდა მოგვცეს სახელმწიფო ვაჭრობამ და კოოპერაციამ ფასების დაკლების საქმეში. ყველამ, მუშამ,

მოსამსახურემ, გლეხმა და ყველამ უნდა ივარძლოს ეს დაკლება. დღეს ეს ადვილი დასანახია. წინეთ კი ძნელი იყო ამის დანახვა, რადგანაც ბონების კურსის მერყეობა ფარავდა ყველაფერს.

მომჭირნეობა, ვაჭრობის და ალემ-მიცემობის გაცხოველება, ექსპორტის გაძლიერება, საკრედიტო დაწესებულებათა მაქსიმუმამდე ამუშავება, წარმოების, მრეწველობის შემდგომი განვითარება, აი ეს არის თავდები ფულის რეფორმის ბრწყინვალედ დაგვირგვინებისა.

ფინანსიკი

მტკიცე ფასების დაწესების გზა.

ფასების დაკლების შესახებ.

მტკიცე ვალიუტის გამო ამიერ კავკასიის უმაღლესმა ეკონომიურმა საბჭომ შეიმუშავა საფუძვლები, რომლითაც უნდა იხელმძღვანელონ სათანადო ორგანოებმა იმ დროს, როდესაც ისინი გამოსცემენ სავალდებულო დადგენილებებს ფასების დაწვევის შესახებ.

სავალდებულო დადგენილება ფასების დაწვევის შესახებ მომავალში გამოცემული იქნება ამიერ-კავკასიის შინა ვაჭრობის კომიტეტის მიერ და ეს ფასები მიღებული იქნება ცალკე რესპუბლიკების შინა ვაჭრობის კომიტეტების მიერ შესასრულებლად.

ფასების შემცირება ვრცელდება, როგორც სახელმწიფო და კოოპერატიული ორგანიზაციების საქონელზე, ისე იმ საქონელზე, რომელიც კერძო ბაზარზე იმყოფება.

საბითუმო ფასები ა. წ. 15 აპრილიდან შემცირებული იქნება არა ნაკლებ 7 პროც. იმ ფასებთან შედარებით, რომელიც არსებობდა ბაზარზე 7 აპრილს.

საწვრილმანო ფასები კი ა. წ. 15 აპრილიდან იმ ქალაქებში, სადაც არის საკრედიტო დაწესებულებანი, დაკლებული უნდა იქნეს არა ნაკლებ 15 პროც. იმ ფასებთან შედარებით, რომელიც არსებობდა ბაზარზე 7 აპრილს, ამიერ-კავკასიის დანარჩენ ქალაქებში და ადგილებში კი არა ნაკლებ 20 პროც.

ფასების დაკლება ვრცელდება აგრეთვე საბჭოთა კავშირის იმ ტრესტებზე და სინდიკატებზე, რომელნიც ვაჭრობენ ამიერ-კავკასიის ტერიტორიაზე. თვალყურის დევნება ამ ღონისძიებების ცხოვრებაში განსტარებულად ეკისრებათ აღმასკომებს და რესპუბლიკების შინაური ვაჭრობის კომიტეტებს.

საწვრილმანო ფასების დაკლება.

შინაური ვაჭრობის კომიტეტმა პირველი მოთხოვნების საგნებზე დააწესა შემდეგი ფასები:

თ ფ ი ლ ი ს შ ი

- 1) პური I-ლი ხარისხის გირ. 8 კაპ.
- 2) " II-რე " " 6 "
- 3) " III-მე " " 5 "
- 4) ნატები შაქარი " 35 "
- 5) ფხენილი " 28 "
- 6) კულინის მარილი გირ. 2 "
- 7) ნახიჩევანის " " 2 "
- 8) ყირიმის " " 2 1/4 "
- 9) ნავთი " " 2 3/4 "

ბ ა თ ო მ შ ი.

- 1) პური 1-ლი ხარისხ. გირ. 7 1/2 კაპ.
- 2) " 2-რე " " 5 1/2 "
- 3) " 3-მე " " 4 1/2 "
- 4) ნატები შაქარი " 35 "
- 5) ფხენილი " " 28 1/2 "
- 6) ყირიმის მარილი " " 1 3/4 "
- 7) ნავთი " " 3 1/2 "

ფულის რეფორმა

ამიერ-კავკასიის ზონების გამოსასყიდი კურსი

დადგენილება № 18.

ამიერ-კავკასიის სოც. ფედ. საბჭოთა რესპ. უმაღლესი ეკონომიური საბჭოსი.

1924 წ. აპრილის 14.

ამიერ-კავკასიის ფულის ნიშნების გამოსყიდვისათვის მტკიცე კურსის დაწესების შესახებ.

ამიერ-კავკასიის ფულის ნიშნების ბეჭდვისა და გამოშვების მოსპობის შესახებ ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ამ.-კავ. სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისარათა საბჭოს მიერ ამა წლის აპრილის 4 თარიღით გამოცემული („ზარია ფოსტოკა“-ს 1924 წ. აპრილის 5-ს თარიღისა 543 №-რი), დადგენილებების მე-4 მუხ. თანახმად ამიერ-კავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. უმაღლესი ეკონომიური საბჭო ადგენს:

1. ამიერ-კავკასიის ფულის ნიშნების მტკიცე კურსად 1924 წლის აპრილის 15-დან დაწესებულ იქნეს ერთი ოქროს მანეთისათვის თორმეტი მილიარდი ხუთასი მილიონი მანეთი (12.500.000.000 მან.) ამიერ-კავკასიის ფულის ნიშნებით.

ამისდამიხედველად განსაზღვრულ იქნეს შემდეგი მტკიცე პარიტეტი ამიერ-კავკასიის ფულის ნიშნებისა:

1	კაპ. ვერცხლით უდრის	125.000.000 მან.	ამ.-კავკასიის ფულის ნიშნებით
2	" " "	250.000.000 "	" " "
3	" " "	375.000.000 "	" " "
4	" " "	500.000.000 "	" " "
5	" " "	625.000.000 "	" " "
6	" " "	750.000.000 "	" " "
7	" " "	875.000.000 "	" " "
8	" " "	1.000.000.000 "	" " "

და ამ რიგად.

შენიშვნა: 250.000.000 მანეთზე ნაკლები კუპონური ამიერ-კავკასიის ფულის ნიშნების მიღება გამოსაცვლელად მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ ერთად წარდგენილი იქნება არა ნაკლები 125.000.000 მანეთისა ამიერ-კავკასიის ფულის ნიშნებით.

2. ამა დადგენილების აღსრულება და სათანადო ინსტრუქციების გამოცემა დაევალება ამიერ-კავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. ფინანსთა სახალხო კომისარიატს.

3. დადგენილება ესე შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ ტელეგრაფით.

ამიერ-კავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის

უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერ-კავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის

უმაღლესი ეკონომიური საბჭ. საქმეთა მმართველი **ნ. ივანიშვილი.**

ამიერ-კავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის

უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მდივანი **ნ. სოკოლსკი.**

ფულის რეფორმა და გლახობა.

ჩვენი მოკავშირე რევოლუციის გლახობა არის. ბრძოლის ველზე გამოსულ პროლეტარიატის და გლახობის ინტერესები შეგუებული აღმოჩნდა.

პროლეტარულმა რევოლუციამ გლახობას, რა თქმა უნდა, მშრომელ გლახობას აუსრულ-ლა დიდი ხნის ნატვრა, ოცნება სინამდვილეო უქცია.

მან მიწა მისცა მიწის მუშას.

ამიტომ არის მშრომელი გლახობა რევოლუციის ერთგული მოკავშირე. რევოლუციის მიმე დღეებში გლახობას არ უღალატ-ნია მუშათა კლასისათვის. მასთან ერთად იბრძოდა მოზღვავებულ შავ გენერალთა ხრო-ვის წინააღმდეგ. აძლევდა პურს მშვიერ ქა-ლაქს. სამაგიეროთ ქალაქის ფულს იღებ-და; მაგრამ მახვილი მაინც არ დაუგდია საერ-თო მტრის წინააღმდეგ აღმართული.

ამიტომ არის, რომ პროლეტარიატი, ქა-ლაქის მშრომელი მასსა ზრუნავს სოფლის მშრომელ მასსაზე. სცდილობს მასთან იქონი-ოს მჭიდრო კავშირი. არ დასცილდეს ერთი-მეორეს სოფლისა და ქალაქის მუშა.

მათი კავშირი თავდება რევოლუციის გა-მარჯვების, პროლეტარიატის საბალო გამარ-ჯვებისა.

ახალი ეკონომიური პოლიტიკის შემოღების შემდეგ, რამოდენიმეჯერ იყო ასეთი საშიშ-როება, სოფლისა და ქალაქის მშრომელთა შორის ხიდის ჩატეხის. მკრამ მუშათა კლასი დროზე იგებდა ხოლმე მიზეზებს, მაგარი ხე-ლით აიცილებდა თავიდან მას და ისევ მყარ-დებოდა ძველი ძმური ურთიერთობა სოფლი-სა და ქალაქ შუა.

ამ უკანასკნელ პერიოდში კვლავ გამწვავდა დამოკიდებულება სოფელსა და ქალაქს შო-რის. მიზეზი ამის, რა თქმა უნდა, ეკონომიური ხასიათის იყო.

რევოლუციის პროცესში დაცემულ წარ-მოების აღდგენას შეუდგა პროლეტარიატი. მან აამუშავა ქარხნები, ფაბრიკები, მაგრამ პირველ ხანებში, ქალაქის ნაწარმოები ფრიად ძვირი დაჯდა, თვით ღირებულება დამზადე-ბული ფაბრიკაციისა ომის წინა დროსთან შეფარდებით ძალიან მაღალი დარჩა. ამის მი-ზეზები მრავალი იყო. გამოუცდლობასაც არ ეკავა აქ უკანასკნელი ადგილი. ნედლი მასა-ლაც ძნელი და ძვირი საშოგი იყო. მანქანები ძველი, მრავალი შესაკეთებელი იყო. ყველაფერი ეს თავის დას ამჩნევდა წარმოებას. მეორე მხრივ დაეცა ფასი სოფლის ნაწარმოებზე. პურის ბაზრის უქონლობამ დასწია ფასი მას-ზე და გლახობა საშინელ გაჭირვებაში ჩა-ვარდა.

წარმოიშვა ვერცდ წოდებული „მაკრატე-ტი“. სოფელს აღარ ჰქონდა საშვალება შე-ეძინა ქალაქის ნაწარმოები, ვინაიდან სასოფ-ლო ნაწარმოებს ვერ ასაღებდა შესაფერის ფასებში. აქ წარმოიშვა წინააღმდეგობა ქა-ლაქსა და სოფელს შუა. მაგრამ საბჭოთა ხე-ლისუფლებამ დროზე შენიშნა ეს წინააღმდე-გობაც: საშიშროების წინააღმდეგ მიღებულ იქნა ზომები.

სასოფლო ნაწარმოებს გზა გაეხსნა საზღვარ-გარეთის ბაზრებზე, მისი ფასი თან და თან

„მუსოლინი“

ოი, ევროპე, როს დაბერდი, გაჰხდი მელორტი, გამოიფიტა შენი თავი ვით დიდი კვახი— მოველ ანაზღად, დაჰა-დაკად-შენ არ მელორდი: მე მოგველინე მხსნელ მესსიად ვით შტაინაზი.

შენთვის მზად ჰქონდა მშრომელთა კლასს უძრავი ლოდი, მაგრამ შევბოქე, როგორც ჰბოქავს ბავშვებს არტახი, რა გენაღვლება ვიყო: ვიცი, აშოკი, ლოთი, ეხლა ხომ ხედავ—ამაშორე სასტიკი კრახი.

ვის არ ვპატრონობ: ემიგრანტებს ვაძლევ მაკარონს. ოქრო-ვერცხლს-მეფეს, ციხეს-მუშას და ტიტულს ბარონს. სახელი ჩემი: „მუსოლინი“ მიჰქრის ქენებით. ყველგან ვიმარჯვებ: დიქტატურით და არჩევნებით.

„მაკლონალი“

უმუშევრებს რა მოსპობს?—კრისისის აგება. ლორდებს რა დამშვიდებს?—მათი ხაზის ალება. მისი პრემიერობა მუშებისთვის ხომ კმარა. დეი ეყონ მუშები ცის ქვეშეთის ამარა. ხელმწიფე და ლორდები ასე თუ გაახელა, წინააღმდეგ რაზმების ბლოკს შეჰკრავენ სულყველა— მაშინ სოლომ-გომორად დაიქცევა მთავრობა და კვლავ ბალდვინს მოუწევს ბრიტანეთის მთავრობა.

მენგა.

აიწია. საბჭოთა პური მოედვა დასავლეთ ევ-როპას.

დღეს ის ამერიკულ პურს სდევნის იქიდან. მეორე მხრივ მიღებულ იქნა ზომები ქალაქის ნაწარმოების გასაიფებლად, აქაც დიდ შე-დეგებს მიაღწია მშრომელთა ხელისუფლებამ. ფასი ქალაქის ნაწარმოებზე სავარძობლად შემცირდა. სოფელს კვლავ მიეცა საშვალება ქალაქის ნაწარმოების შეძენისა, თუმცა მთე-ლი კავშირი ვერ იქნა აღდგენილი, წონასწო-რობა ქალაქისა და სოფლის ნაწარმოებთა ღირებულების შორის ვერ დამყარდა, მაგრამ განხეთქილების საფრთხე მაინც თავიდან იქ-ნა აცილებული.

ეს რა თქმა უნდა არ იყო საკმარისი. საჭი-რო იყო რადიკალური ზომების მიღება ქალა-ქის წარმოების გასაუმჯობესებლად და გასაი-ფებლად. საჭირო იყო მტკიცე საფუძვლის ჩაყრა ქალაქისა და სოფლის მშრომელთა კავ-შირისათვის.

ამისთვის აუცილებელი იყო ქალაქის ნაწარ-მოების კიდევ მეტი გაიფება, კიდევ მეტად ხელმისაწვდომად გახდომა. უამისოდ არაფერი გაკეთდებოდა.

ამას კი ერთი დიდი დაბრკოლება ეღობე-ბოდა წინ.

არ იყო მტკიცე ვალიუტა. არ იყო მტკიცე ფული, რომელიც საშვალებას მისცემდა, რო-გორც ქალაქს, ისევე სოფელს ეწარმოებია რა-რაციონალური მეთურნობა.

მტკიცე ვალიუტის უქონლობა არ აძლევდა საშვალებას წარმოების გაჯანსაღების ჩვენს სამეურნეო ორგანოებს.

შეუძლებელი იყო წინასწარ ვარაუდი ხარ-ჯების, გასაღისა და შემოსავლის, უამისოდ კი ევრავითარი წარმოება ვერ დადგებოდა ჯანსაღ ფეხზე.

სოფელს გლახობაცაც არ ჰქონდა საშვალე-ბა ეწარმოებია ქალაქთან ნორმალური ურთი-ერთობა. ფული, რომელსაც ის იღებდა გაყი-

დულ ნაწარმოების საჟსურად, დღითი დღე ჰქარგავდა თავის ღირებულებას.

გლახს არ ჰქონდა საშვალება შემოენახა ცოტა რამ, რადგან ფულის კურსის ეწინააღ-დამის გამო ის გაურბოდა კავშირს ქალაქთან. უკიდურეს გაჭირვებაში თუ გაიტანდა თავის ნაწარმოებს გასაყიდათ. ისე ერიდებოდა ქალაქს.

ეს მდგომარეობა ქმნიდა კიდევ განხეთქი-ლების საფრთხეს.

საჭირო შეიქნა მტკიცე ფულის შემოღება. შექმნა ისეთი ვალიუტის, რომელიც საშვალ-ლებას მისცემდა როგორც ქალაქს, ისევე სო-ფელს მოეწესრიგებია და ნორმალურად ეწარ-მოებია მეთურნობა. ასეთი მტკიცე ვალიუტა მოგვევლინა კიდევ ჩერვონცის სახით.

დღეს სრულიად უქმდება „ბონები“. ის ის-ტორიას ბარდება და სამეურნეო ცხოვრების ასპარეზზე ახალი საბჭოთა „მანეთი“ გამოდის: ქალაქს ეძლევა საშვალება კვლავ გაიფოს ნაწარმოები.

გლახისა და ქალაქის კავშირსაც ეყრება მტკიცე საფუძველი.

უდიდესი მნიშვნელობა აქვს გლახობისათ-ვის ფულის რეფორმის გატარებას.

და ბოლოს გატანჯული გლახი კაცი თავი-სუფლათ ამოისუნთქავს, რადგანაც მას აღარ ეწინააღ-მდეობა შიში იმისა, რომ გაყიდულ ნაწარმო-ებში აღებულ „ფულს“ კურსი დაუეწარდება და არაარაობათ იქცევა. ფულის რეფორმის გატა-რებასთან ერთად კიდევ მეტად შეიკვრება და განმტკიცდება კავშირი სოფელთან.

რევოლუციის პროცესში შექმნილი გლახისა და მუშის შორის ხიდის ჩატეხის საფ-რთხე თავიდან აცილებულია.

ვ. კობახიძე.

გაგებულნი, ათასიარო მიდგომით გაშუქებული და ათი ათასჯერ დამახინჯებულიც.

ჩვენი წერილის მიხანი არ არის მარქსიზმის ფილოსოფიური ვარკვევა, ან მისი დეტალიზაცია, მაგრამ სანამ საქართველოს მუშათა მოძრაობის უკანასკნელი სამი წლის ისტორიის გადაფურცლავენდო, აუცილებლად საჭიროა ხაზი გაუსვათ იმ მოვლენას, რომ მარქსიზმის ყალბი ვაგება მარტო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის თვისებას არ შეადგენს.

მარქსისტული მოძღვრების პირველი დამახინჯება მოხდა სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის კლასიკურ ქვეყანაში, გერმანიაში. ბურჟუაზიულ წრიდან გამოსულმა გერმანიის სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის ლიდერებმა თავის ინტერესების და მიხედვით გაიგეს მუშათა კლასის ლიდერული მოღვაწის ნაზრები და დაიწყეს მისი რვეიზია, მისი გადაამახინჯება.

მუშათა კლასი ყოველთვის იყო ექსპერიმენტარულ სავანათ სხედასხვა სჯულის ლიდერთათვის.

მუშათა კლასი ხშირად ენდობა პატროსან მოლაპარაკეს, რომელიც სიტყვებს შუა თითქოს მშომელთა ინტერესების დამცველი გამოდის, ხოლო ნამდვილათ კი მუშათა კლასი უნდა გამოიყენოს თავისი პირადი საქმისთვის, თავისი ან კლასის სასარგებლოდ. ესლა საქართველოს სოციალ დემოკრატიაზე. საქართველო მეტრენობის ქვეყანა, ერის 90% სოფლის მუშა შეადგენს და არც ვასაკვირალია ჩვენი ქვეყნის სოციალ დემოკრატია პარტიის წვრილ ბურჟუაზიული ფსიხიკის რკალეში მომწყვდევა.

მაგრამ ეს მოვლენა სრულიათ ამართლებს მათ, რომ მარქსიზმი დამახინჯებიათ?

საქართველოს სოციალ-დემოკრატია ვერ დააფასა რევოლიუტია, ის ვერ მიუდგა თებერვლის რევოლიუტიას მარქსისტული საზომით, ვერ მისწვდა ოქტომბრის რევოლიუტის დიადობას.

საქართველოს სოციალ-დემოკრატია რევოლიუტის პირველ ღლევებიდანვე ასცდა სოციალისტურ გზას და ჩაეფლო „ქერენწწინაში“.

საჭირო იყო ისეთი მტკიცე ნების ყოფის აღდამანი, შეუდარებელი შორს მკვრეტელი და მარქსიზმის უაღრესი პუპულიარიატორი, როგორც ამხ. ლენინი იყო, რომ რევოლიუტის მონაპოვარი შეგვენარჩუნებია. ლენინი თავიდანვე გაექცა წვრილ-ბურჟუაზიულ ჩარჩოებს, მან თავიდანვე სასტეკი ომი გამოუცხადა მსოფლიო ბურჟუაზიას და ამ შეუდარებელი აღდამანის დაუფლავეი შრომით გადარჩა რუსეთის რევოლიუტია დენიკინ, კოლჩაკ—ალექსევის კლანქებს.

საქართველოს მეწვეიზმი ჩაიკეტა ეროვნულ ფარგლებში.

მაგრამ 25 თებ. გაირღვა რკალი, ჩვენშიც აღიმართა რევოლიუტის ემბლემა—წითელი ღროშა. მხოლოდ ორი წლის შემდეგ დღიდან გასაბჭოებისა, სახელდობრ 25 აგვისტოს ჩამოშორდა ლიდერებს მეწვეიკური პარტიის მუშური ნაწილი და უშუალოთ დაღვა კომინტერნის პლატფორმაზე.

აქედან იწყება გადატეხის ხანა.

პარტიის დისკოლინა დაარღვია თვით მასამ და აღიარა დიქტატურა.

ჩვენთან მოვიდა სეთი დევდარიანიც, რომელიც პარტიის ერთი აქტიური ლიდერთავანი იყო.

„მისმა მოსვლამ“ აღფრთოვანება გამოიწვია. დაიწერა წერილები მოსელის სახეიმო ღექსები და სხვა, მაგრამ სეთი დღემდე ისევ გაურკვეველი დარჩა.

ჩვენ იანვრის გავთე „ბრძოლაში“ ვწერდით მეწვეიზმის ღვალიზაციის შესახებ, რომელსაც მავინ მოითხოვდა ამხ. სეთი თავის ბუნდოვან წერილებში. ჩვენი წინასწარ მეტყველური აზრი მართლდებდა, სეთის განოსვლებში ჩვენი მხოლოდ და მხოლოდ მეწვეიზმის ღვალიზაციისაკენ გადადგმულ ნაბიჯებს ეხედავთ.

ჩვენ აგვისტოში გარკვეულად დავდექით მე III კომინტერნის დროშის ქვეშ.

— სეთის კი არ მოსწონს არც მე III და არც მე II ინტერნაციონალი, ელის ახალ ინტერნაციონალის დაარსებას.

დროთა ბრუნვაში ისტორიის ფურცლებს წაყვება მე III კომინტერნი, დაარსდება ახალი, მაგრამ სანამ ეს ასე არ არის, სანამ არსებობს ორი ინტერნაციონალი ამ ორში ერთი უნდა მიიღოს, ამ ორში უნდა დაუახლოვდე იმას, რომელიც უფრო მეტად იცავს მშრომელთა ინტერესებს, რომელიც უფრო მარქსისტულია.

ჩვენ ყველამ ვიცით მეორე ინტერნაციონალის მოღვაწეობა, ვიცით მისი ისტორიული დამახინჯება მუშათა კლასის წინაშე. ჯერ კიდევ იმპერიალისტური ომის დასაწყისში ქეშმარტი სოციალისტური პარტიები ჩამოშორდნენ მე II ინტერნაციონალს, იქ დღეს მხოლოდ შვიდმან-ნოსკეს სახის სოციალისტები არიან მოკალათებულნი.

ჩვენ ძალიან კარგათ ვიცით მე III კომინტერნის როლიც. მისი დაუფლავეი მუშაობა ბურჟუაზიულ ანტანტის ცეცხლის წასაკიდებლათ.

ჩვენ ვიცით, რომ მე III კომინტერნი აერთიანებს დღეს ქეშმარტ სოციალისტურ პარტიებს.

ჩვენ ვიცით, რომ კომუნისტური ინტერნაციონალი არის ერთად ერთი ხიდი სოციალისტისაკენ.

მეწვეიკურ პარტიის მუშურმა ელემენტებმა 25 აგვისტოს დაღწიეს თავი ოპორტუნიზმს და დადგნენ ამ ინტერნაციონალის გზაზე.

მუშებმა შესძლეს თავი დანებიათ ლიდერების გაველენისათვის და გულწრფელად შემოკრბენ ლენინის პარტიის გარშემო.

სეთი დევდარიანი თითქოს შეურაცყოფილია, რომ მასსა შემოეცალა და თავისი გამოსვლებით ცდილობს შემოიკრიბოს ძველი ღაშქარი, მაგრამ გვიან არის, ჩვენი გზა, გზა 25 აგვისტოს არჩეული ყველა გზებზე უსწორესია.

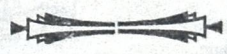
საქართველოს მშრომელნი საქმაოდ გამოიბრკვენ, მათ მიაგნეს მუშათა ინტერესების ქეშმარტ დამცველ პარტიას.

ეს ვახლავთ კომუნისტური პარტია, რომელმაც საქმით დაამტკიცა, რომ მხოლოდ და მხოლოდ ის არის ერთად ერთი პარტია საერთო მამტაბით, რომელიც თავდაფიწყებით დარაჯობს მშრომელთა ინტერესებს.

ჩვენო მასწავლებლო სეთი! დაანებეთ თავი ორკოფულ მდგომარეობას, მოიშორეთ თავიდან საშუღამით ყოველგვარი უარყოფითი მხარეები, რაც მეწვეიზმა მოგვცა და ჩამოღქით ისევ იმ მუშებში, რომელთა ინტერესებს ემსახურებოდით თქვენ 1918 წლამდე.

აგვისტოს გზა ყველა გზებზე უსწორესია!

შაღვა გოშართელი.

საერთაშორისო მდგომარეობა და საბჭოთა კავშირი

(ამხ. ტროცკის მოხსენება თბილისის საბჭოს საგანგებო კრებაზე მარტის 11-ს)

ჩვენი მიღწევები და დანაკლისი

სიმართლე უნდა ვსთქვა, მე ერთგვარის სიფრთხილით ვიწყებ ჩემს ღღევანდელ მოხსენებას.

ორ თებზე მეტი გავატარე კავკასიაში. ორი თვე გავატარე მე კავკასიის უმწვენიერეს კუთხეში, აფხაზეთში, სადაც მე პირველათ ვარ, როგორც იცით, აფხაზეთში ბრწყინავს მწვენიერი მზე, იქ არიან მწვენიერი ამხანაგები, მაგრამ ასეთი მწვენიერი არ არის საფოსტო სატელეგრაფო კავშირი.

აიბრძომ მე მოწყვეტილი ვიყავი ცენტრს, გავზეთებს, რომლებიც დავვიანებთ მოდიოდნენ, როცა მე მომმარათვდნენ ამხ. ჟურნალისტები ინტერესისათვის, იძულებული ვიყავი ცნობები მიმეღო მათგან და მე-კი ვერაფერს ვაწვიდიდი მათ.

მართალი უნდა გითხრათ, ინტერვიუ—ეს ძლიერ ცუდი ბურჟუაზიული თვისებაა.

მეც ჟურნალისტი ვარ და ამაში უნდა ვამოგვქანდე.

მე გამივივრდა, როცა წავიკითხე „ზარია ვასტოკაში“, რომელიც არის ჩვენი კავშირის ერთი საუკეთესო ვაზეთთავანი, ჩემი ინტერვიუ.

არავითარი ამის მსგავსი მე არ მივთვამს და შეიძლება ჩემმა მეგობარმა ჩიჩერინმა საყვედურიც კი მიმთხრას ამისათვის.

ნება მომეცით გავაცეთო საერთო ხასიათის მოხსენება, ჯამი გაუკეთო უკანასკნელ პერიოდს, უკანასკნელ წელს.

ჩვენ გვაქვს უდიდესი მიღწევანი აგრეთვე გვაქვს მწიწვენლოვანი ნაკლი, რომელიც წარმოადგენს მინუსს მსოფლიო ძალათა ღალანში.

ეს არის ბელადის დეკარგვა. ამ უდიდეს დანაკლისს ითავისწინებენ, აფასებენ მეგობრები და მტრები.

მეგობრები—უდიდესი გულსტკივილით, თანაგრძობით; მტრები, კი—ბოროტი ხაზო

ბრიტანეთის იმ მოქალაქეთა პრეტენზიები, რომელთაც ქონება ჩამოერთვათ სახელმწიფოს მიერ ან რაიმე ზარალი მოუვიდათ რუსეთში მომხდარ ამბების გამო და სხვა.

„მე ვფიქრობ, განაცხადა მაკდონალდმა, რომ თქვენის მხრივაც აქნება წარმოდგენილი მრავალი პრეტენზიები და ორივე მხარემ სათანადო ყურადღება უნდა მიაქციოს მათ. მეორე რიგში მე ვაყენებ იმ ხელშეკრულებათა განხილვას, რომლებიც დასდეს თქვენმა წინამორბედებმა ბრიტანეთის მთავრობასთან. დღემდე არავითარი ნაბიჯი არ იყო გადადგმული იქითკენ, რაც დაავსებებდა ორივე ქვეყანას საერთაშორისო ვალდებულებათა სახით. ჩვენ აქ შევიკრიბეთ იმისათვის, რათა მოვანერვიოთ ყველა ეს ცოცხალი, მაგრამ მკვიდრად მიჩნეული ხელშეკრულებები—ჩამორიანი და სხვებით, რომელთა მოშორება საჭიროა და განვიმტკიცოთ ისინი, რომელთა დაცვა აუცილებელია.“

მესამე ადგილი უჭირავს კომერციული შეთანხმების სავაჭრო ხელშეკრულებით შეცვლის საკითხს და იმ მზგავს ხელშეკრულებათა ჩვეულებრივ მუხლების დამატებით პუნქტების განხილვას, რომლებზეც უნდა აღმოფხვრან ის დაბრკოლებები, რომელთაც შესაძლებელია ადგილი ექნეს ჩვენი ეკონომიური ურთიერთობის განვითარების გზაზე, საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის კონტიტუციისა და მმართველობის და ჩვენს მთავრობას შორის არსებულ განხილვებებთან დაკავშირებით.

და ბოლოს, ბრიტანეთის მთავრობას სურს საესგებით გულწრფელად იქნეს განხილული საკითხი პროპაგანდის შესახებ, არა იმ ინციდენტების განხილვაში შესვლის მიზნით, რომლებიც იყვნენ წინანდელ აზრთა გაცეცლა-გამოცელის საგანი (იმ ინციდენტების, რომელთა გამართლება შესაძლებელი იქნება მით, რომ ორთავე სახელმწიფო მაშინ ხანგრძლივ და აშკარა მტრობაში იმყოფებოდნენ, ერთი მეორესთან), არამედ იმის გამოკვლევის მიზნით—შეიძლება თუ არა ამ სახის დაბრკოლებათა აღმოფხვრა და თავიდან აცილება ორთავე სახელმწიფოს ახალ ურთიერთობის დროს. ჩვენ არ ვყავით საკითხს საბჭოთა კავშირის უფლების შესახებ—დაიცვას როგორც მმართველობის ფორმაც სურს, რომელიც წარმოდგენილი აქვს მის საუკეთესოდ, მაგრამ ჩვენ მოვიხილავთ, რომ ბირველ პირობათ მეგობრულ და ნაყოფიერ ურთიერთობისა კავშირსა და ჩვენს შორის უნდა იყოს კავშირის მიერ იმ პოზიციის ცნობა, რომელსაც ვადგინებთ ჩვენ და უარს თქმა იმის პირდაპირ ან არაპირდაპირ ვაგრძელებათ, რომელიც წაავას პროპაგანდის წარმოების ცდას ინგლისის ხალხს შორის, როგორც თვით ინგლისში, ისე მის საზღვრების გარეშე ეს საკითხი უნდა განხილულ იქნეს გადაჭრით მაგრამ, მე იმედი მაქვს, მეგობრულ ნიადაგზე, და მწამს, რომ სწორეთ ამ ნიადაგზე იქნება ის გადაჭრილი.“

შემდეგ მაკდონალდი შეეხო დაბრკოლებებს, რომლებიც მოსალოდნელია ბირველსავე ნაბიჯების დროს. მან განაცხადა, რომ ის ლაპარაკობს, არა როგორც ინგლისის იმ პარტიის მეთაური, რომელიც გარკვევით და აშკარად მიემხრო იურიდიულ ცნობას, არამედ აგრეთ-

ვე იმ მთავრობის მეთაურიც, რომელიც მზად არის გამოიჩინოს რუსეთისადმი ყოველმხრივი ყურადღება და როგორც წარმომადგენელს იმ ქვეყნისა, რომელსაც რუსეთის მომავლისადმი რწმენის განმტკიცებისათვის ხელის შეწყობით ყველაზე უფრო შეუძლია დაეხმაროს მას მის ეკონომიურ აღორძინებაში იმდენად, რამდენადაც ამას ის მოისურვებს.

შეგრძელდა რა რეგულირებაზე და მის მეთოდებზე, მაკდონალდმა განაცხადა: „მე ვსთხოვ რუსეთის დელეგატებს მსჯელობის დროს კარგად დაინსომონ ის, რომ მათი სახელმწიფოებრივი მმართველობის მეთოდები არ ჰგვანან ბრიტანეთისას“.

შემდეგ მაკდონალდი სთხოვდა რუსეთის დელეგაციას დაინსომონ, რომ შეთანხმებები უნდა ემყარებოდნენ საქმიანი ვაჭრობის ვიწრო სფეროს. კონფერენციის ჩაშლის შედეგი შეტად სერიოზულია თვითეული სახელმწიფოსათვის, რისთვისაც საჭიროა დიდი ყურადღების მიქცევა.

დასასრულ მაკდონალდმა განაცხადა: „თქვენ გსურთ ჩვენგან პოლიტიკური ცნობა და ფინანსური დახმარება, ჩვენ კი გვსურს თქვენგან კეთილი მეზობლობა და საერთაშორისო ვალდებულებათა ცნობა. ჩვენ ვადავდებით პირველი ნაბიჯი და ეს ნაბიჯი იყო მნიშვნელოვანი. ვადავდებთ ეხლა ერთად მეორე ნაბიჯი და ვაგაბართლოთ იმ მრავალ მილიონების იმედები, რომლებიც დიდი მოლოდინით თვალყურს ადევნებენ ამ თათბირს“.

აშხ. რაკოვსკის სიტყვა.

თავის საპასუხო სიტყვაში აშხ. რაკოვსკიმ განაცხადა, რომ რუსეთის დელეგაციას ამოძრავებს გულწრფელი სურვილი სასურველად დასრულდეს კონფერენცია. დელეგატები ყოველ ძალისხმევას იხმარენ ეკონომიურ დაბრკოლებათა თავიდან ასაცილებლად, რომელთა რიცხვი შედიან ისეთი საკითხები, როგორც საკითხები სამხედრო ვალდებულების და კერძო პირთა პრეტენზიების შესახებ. ბრიტანეთის მთავრობას შეუძლია იქონიოს იმედი დელეგაციის კეთილ სურვილებისა პოლიტიკურ საკითხების მიმართაც. აქ არ იქნება დაბრკოლება იმ საკითხების გადაჭრის დროს, რომლებიც ეხებიან ინგლისის და საბჭოთა კავშირის ინტერესებს აღმოსავლეთში, რამდენადაც ორივე მთავრობები გამოსავალ წერტილად მიიჩნევენ აღმოსავლეთის სახელმწიფოების დამოუკიდებლობისა და სუვერენობისადმი პატივისცემის პრინციპს. რუსეთის დელეგაცია ფიქრობს, რომ მოლაპარაკებას აქვს უდიდესი ისტორიული მნიშვნელობა, რადგან ეს არის მსოფლიოს ორ უდიდეს სახელმწიფოს ცდა არა მარტო ბოლო მოუღონ არსებულ გაუგებრობას მათ შორის, არამედ გამოარკვიონ პრობლემა, რომლებიც მართლაც ემუქრებიან საყოველთაო მშვიდობიანობას, რაც არის გამოსავალი პუნქტი საერთაშორისო ურთიერთობათა რადიკალურად შეცვლისათვის. განიარაღება გვესმის, როგორც ბრძანებული ძალის საკითხი და საბჭოთა მთავრობა მზადაა გადადგას მომავალში გაბედული ნაბიჯები განიარაღებისაკენ სხვა სახელმწიფოებთან თანამშრომლობით არ იზარაბებს რა ინგლისის შეხედულებას ერ-

თა ლიგაზე მისი დღევანდელი სახით, საბჭოთა მთავრობა მზად იქნება შეუერთდეს საერთაშორისო ორგანიზაციას, რომელშიაც შევლენ ყველა ხალხები თავისი ნებით და სრული თანასწორობის საფუძვლებზე. განსხვავება ინგლისის და რუსეთის სოციალურ წესწყობილების შორის ზიანს არ მიაყენებს პოლიტიკურ და ეკონომიურ მათ თანამშრომლობას. საბჭოთა მთავრობა საესებით იზარაბებს ბრიტანეთის მთავრობის თვალსაზრისს, რომ საჭიროა დაეკულ იქნას ერთმანეთის შინაურ საქმეებში არჩარევის პრინციპი. იძლევა გარანტიას იმისას, რომ აღარ იქნება იმ სოციალურ წესწყობილების წინააღმდეგ გალაშქრების ცდა, რომელიც ორივე ხალხსა იარჩია“.

ასხილაგლოვას ვერ გაუქვვი.

ჩემს წინა წერილში მე აღვნიშნე, რომ სოციალ-დემოკრატიამ, როგორც მუშათა კლასის პარტიამ განისვენა ბუნებრივი სიკვდილით. მან შეასრულა თავისი როლი და ჩაბარდა ისტორიას. მშრომელ კლასს შერჩა მხოლოდ ის პარტია, რომელიც მისი მუდმივი თანამგზავრი იყო ქირში და ლხინში. ეს პარტია კი იყო და არის ერთად ერთი პარტია, კომუნისტური პარტია, რომელიც შესდგება ძველი ბოლშევიკებისაგან. ვინ იყო მისი სულის ჩამდგმელი? ვინ ასაზღოდებდა ამ პარტიას? ვინ ხელმძღვანელობდა და ვინ გამოუძვალა ძველი სახელი და ვინ მონათლა ახალით ე. ი. კომუნისტურით ძველი მუშები, ბოლშევიკები? ლენინმა. იმ ლენინმა, რომელმაც თავის დღე-შედეგი ენერგიით შექმნა მუშათა კლასის ისტორიაში უდიდესი აქტი მთელი მსოფლიო რევოლუციის: მან მოახდინა სასწაული, თუ შეიძლება ასე ითქვას, მუშათა ცხოვრებაში და მან გარდაქმნა ყოველი ძველი უვარგისი უკეთესი ახალით. ეხლა დაუკვირდეთ ისტორიულ აუცილებლობას და სასულიათ მიუდგომლად ავღნიშნოთ ვეცლა ის წყეული კითხვები, რომელმაც გაყო ჩვენი პარტია ორ მოწინააღმდეგე ბანაკათ. ჯერ კიდევ 1903 წლის ლენინის სიგლზე, სადაც მოხდა ფაქტობრი დასაბუთება საორგანიზაციო კითხვების, რომლის შესახებაც იქნა გამოტანილი ორი სხვადასხვა რეზოლიუცია, ნათლათ იყო ნაჩვენები თითველ სადაო კითხვაზე გარკვეული პასუხი. შემდეგში კი ამას დაერთო ახალ-ახალი კითხვებიც, რომელიც ამ ორ ფრაქციას აშორებდა ერთმეორესაგან. მე აქ მოკლეთ მომყავს ცნობები გასახსენებლათ და კითხვებში მიმართოს ისტორიულ დოკუმენტებს. 1903 წლის ბოლო რიცხვებში და 1904-ში აშხ. განსვენებული გიორგი თელია და აშხ. ბ. მდივანი ქუთაისის ციხეში ერთი მეორეს ეკამათებოდნენ ბოლშევიზმსა და მენშევიზმზე, როდესაც ვაათვისუფლეს აშხ. გიორგი თელია და წაითხა სიგლდის ორივე რეზოლიუცია ის ასე სწერდა ერთ თავის წერილში 1905 წელს. იხ. გაზეთ „დრო ბოლშევიზმისა“ შემდეგი სათაურით: „რათ გვეძახიან ბლანკისტებს“? მე როდესაც წავიკითხე ორივე რეზოლიუცია, მაშინ დაგრწმუნდი და ვამბობ,

რომ ვისაც უნდა დაიცივას პროლეტარიატის ინტერესები, უნდა იყოს ბოლშევიკი, აი ასე ამბობდა განსვენებული ახ. გიორგი თელია 1905 წლის თავისუფლების ხანაში. ღრმა ჩაკვირებამ დაანახა მუშა გიორგის ისტორიული აუცილებლობით ნაქარნახვი დებულებები. შემდეგ, რაც დრო გადის, მით უფრო ყოველ წამოჭრილ კითხვებში წყველი მენშევიკში თავის მრავალ რიცხოვნობით გადიოდა ფონს და ამით აფერხებდა ძლევაგმოსილ რევოლუციის მსვლელობას, თუგინდ მის და უნებურათ. მე არ მინდა უწმაწური სიტყვით მოვიხსენიო ჩვენი წარსული მუშაობა და არც ვიზამ მავას, მაგრამ თუ ვიხმარე სიტყვა წყველი მენშევიკში, ეს იმიტომ, რომ ამხ. მიხა ცხაკაიას, ტერმინია რაც მან გაბედულად უწოდა ყოფილ მენშევიკთა სალიკვიდაციო ყრილობაზე მენშევიკებს და რომ დაუკვირდები მართლაც რომ წყველია მენშევიკში და არა მენშევიკები, რომლებიც უკვე ემშვიდობებიან ისტორიული აუცილებლობით განწირულ შეხედულებებს. კაცობრიობის ისტორიაში ბევრი რამ ხდება ჩვენივის არაჩვეულებრივი, მაგრამ აუცილებელი. პოდა მოხდა უდიდესი აქტი მუშათა ცხოვრებაში, მოხდა ჩამოვლდა საერთაშორისო კანდაღმერისა, დამარცხება ძველი რეჟიმისა, რომელიც აშინებდა მსოფლიო პროლეტარიატს, გაიხსენეთ ახლო წარსული სპარსეთში სათარხანის დრო და ლიხთვის ნავაიკა. რამდენი ჩვენი აქაური ამხანაგები იმსხვერპლა სპარსეთის რევოლუციამ: ახ. ჯიქიძე და სხვები.

1917 წლის რევოლუციაში პროლეტარიატმა მოახდინა ე. წ. სასწაული, ძლევამოსილმა პროლეტარიატმა გადმოაგდო ტაბტიდან ნიკოლოზის რეჟიმი, რომელიც სულს უხუთავად მშრომელ ხალხს. ეხლა კითხვა ისმება. აი-ლას თუ არა პროლეტარიატმა ძალა უფლება ხელში? აი, ეს კითხვა შეიქნა უმთავრესი, რომელმაც საბოლოოდ გამოარკვია და ჩამოაყალიბა ზემოდ დასახელებული ფრაქციები პარტიებათ. ახ. ბოლშევიკები კომუნისტებათ და მენშევიკები კი სოციალ-დემოკრატებათ. ბოლშევიკებმა ახ. ილიჩის სახით ააფრიალეს პროლეტარიატის დიქტატურის დროშა, სოც. დემოკრატებმა სხვა კლასიურათ მოწინააღმდეგე პარტიებთან ერთად ააფრიალეს დემოკრატიული დროშა ნაციონალურ ფერემაჩულოით. აქედან იწყება ამ ორ პარტიის დიამეტრალური წინააღმდეგობა. ურთი ერთ შორის და მიდის ხელ ჩართულ ბრძოლაში. მე გაკვრით შევებე წინა წერტილში აღმშენებლობითი მხარეს ორივე მებრძოლი პარტიისას, ეხლა მინდა მკითხველებს გაუზიარო თურა ვააკეთა კომუნისტურმა პარტიამ საშინაო საგარეო პოლიტიკაში. ჯერ მან ძირბუდიანათ აღმოფხვრა. შინაური კონტრ-რევოლუციონური პარტიები, რომლებიც შეკავშირებული, შეხმატბობლელი გამოდიოდენ საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ, რომელიც ემუქრებოდა რევოლუციის ყოველივე მონაპოვარს.—შინაური ნაციონალური შუელი (სომეხ-თათარი) მოისპო და დღეს ეს ერები ხელჩაკიდებული ძმური სიყვარულით განაგრძობენ მუშაობას და სხვა მრავალი. შემდეგ, საგარეო პოლიტიკაში: საბჭოთა ხელისუფლება თავის საკავშირო ცენტრ-

რით გაურბის რა კაცობრიობის დამოღვეველ ომიანობას, რაც შესაძლებელია მიდის დიდ და დიდ კომპრომისზე. გაიხსენეთ ინგლის-ფინეთ-პოლონეთის და მათ მიერ გადადგმული ნაბიჯები საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ. მათ სურდათ ჩაეთრიათ გამანადგურებელ იმპერიალისტურ ომში, მაგრამ მუშათა მთავრობამ აქ დაამტკიცა მუშათა ინტერესების დაცვა, რომ გადმოსროლილი ხელთათმანები მათვე წააღებინა უკან, ამასთანავე საქართველოში მუდმივი ომი

სომეხსა და ქართველს შორის ადერბეიჯანს და საქართველოს და სომხეთ შორის მოისპო და ჩვენი ახალგაზრდობა, რომელიც მუდამ შიში იყო მენშევიკურ მთავრობის დროს, დღეს მშვიდათ ცხოვრობს, მამასადამე მშვიდობიანობაა. მამ გაუმარჯოს საერთაშორისო მშვიდობიანობას, გაუმარჯოს მუშა-გლეხთა და ჯარისკაცთა მთავრობას და მის ამრჩევლებს.

სევ. ხვიჩია.

მუშათა წერილები

მუშები ერთად ვართ.

ავილოთ და გადავხინჯოთ ყოფილი მენშევიკების რიგები 25 აგვისტოდან. ვისენახავთ იქ. აქ ჩვენ ვნახავთ ყველა მოწინავე მუშებს და გლეხებს ათასობით და ათათასობით, რომლებმაც ს. ს. დ. მ. პ. ყრილობაზე 25 აგვისტოს 1923 წელს გადაადსეს თავიანთი წარსული, იცვენს ის მიუღებლათ და დაადგენ ახალ გზაზე მე-III კომინტერნის დროშის ქვეშ. 17 ათასი მუშა და გლეხი თავისი მეტაურებით, რომლებსაც ისინი ირჩევდენ რამოდენიმე წლების განმავლობაში. მთლიანათ გადმოვიდენ ამ მუშათა მთლიან ფონტის მხარეზე მე-III-მე კომინტერნის ხელმძღვანელობით, თუ მხედვლობაში არ მივიღებთ სეით დევდარიანს, რომელსაც ჯერ კიდევ ვერ მოუნახავს სწორი გზა, თუმცა ს. დ. პარტიას სამუდამოთ გამიფხობა. ვის ნახავთ აქ, ამ ჩვენ რიგებში დღეს. აქ არიან ყველა პროექავშირების ხელმძღვანელების ხელმძღვანელები თავიანთი ჯარით. აქ ნახავთ ყველა იმათ, ვინც მენშევიკების დროს დიდ როლს თამაშობდენ და მშრომელი მასების ნდობით იყენენ ალჭურვილნი, რომელთაც მუშურმა სინდისმა და რევოლუციონურმა ვალმა გვიკარნახა დაემდგარვიყავით ახალ გზაზე, ავილოთ თუ რომელი პროექავშირების მეტაურები ჩამოშორდენ მენშევიკებს და დაადგენ ახალ გზას თბლისში: თამბაქოს კავშირის თავმჯდომარე და გამგებობის წევრები:

- 1—ერზუკიანი 2. მემბანიშვილი 3, თევზაძე და სხვები.
- მელითონების კავშირის თავმჯდომარე. 1, შუბაშვილი, 2 ახალბედაშვილი 3, ოქრო ლაცაბიძე (მდივანი), ავადკოვი და სხვები.
- გამგებობის წევრები, 1, ახატანი 3აიკი, 2, ბუაძე, იობაშვილიც დღეს ჩვენ ვგვხვრობა.
- სურსათის კავშირის მდივანი ფანცხავა, თავმჯდომარე ამაშუკელი და სხვები..
- საავადმყოფოს მოსამსახურეების კავშირის თავმჯდომარე და მდივანი გონჩაროვი და ეფიმიოვა აგრეთვე ყველა გამგებობის წევრები.
- სახელმწიფოს ახალ მოსამსახურეების კავშირის თავმჯდომარე თავდგირიძე და მდივანი. აგრეთვე ყველა გამგებობის წევრები. ქალაქის თეთიმშართველობის მოსამსახურეთა კავშირის თავმჯდომარე ა. რუხაძე, მდივანი აკაკი თათარიშვილი, ახ. ქუჩულობია, აღმასკომის და პრეზიდიუმის წევრი კ. თოფაძე, ვასაძე. მაჩაიძე, გოგინაშვილი და სხვები.

მეკრეალთა კავშირის თავმჯდომარე ცხე-დაძე, ოგანოვი, ლაფაჩი და სხვები.

კაფუ-რესტორანებში მომუშავეთა კავშირის თავმჯდომარე ახ. ბიბიღიშვილი და მდივანი კალენიკე გოგობერიძე, აგრეთვე ბევრი გამგებობის წევრები.

სახლებში მომუშავეთა კავშირის თავმჯდომარე და მდივანი ახ. თოფაძე—და ვაბრიკულენკოვისა.

აღმშენებლობის კავშირის მდივანი კაზაროვი—და სხვები.

მბეჭდათა კავშირის თავმჯდომარე მანასე გოგუაძე, ნათალიშვილი, ელიაძე, კაიდანაიანი და სხვა ბევრი.

სავაჭრო-სამრეწველო პროექავშირის მდივანი მოეგენჯონი, ატოევი, გამგებობის წევრები: პ. კაკასიძე, სვანიძე და სხვა ბევრი.

ქალაქის დამხვევე კასის თავმჯდომარე ახ.—კაიხაძეანი.

საკრედიტო დაწესებულებების კავშირის თავმჯდომარე საფაროვი და სხვანი.

რკინის გზელების კავშირის თავმჯდომარე—ბერევიანი, გამგებობის წევრები სიხარულიძე და სხვები.

მებაღეების კავშირის მდივანი ახ. მაჩაიძე და გამგებობის წევრები. პარკმხებრების კავშირიდან ახ. ვასო სუხიშვილი.

თბლისის პროექავშირების საბჭოს სექრეტარიატის წევრები: თოფაძე, ვაბრიკულენკოვისა, საფაროვი, ელიაძე, პ. კაკასიძე, ავადკოვი და ლაცაბიძე.

ყველა ზევით ჩამოთვლილი ამხანაგები დღეს ჩამოშორდა მენშევიკებს და დაადგა კომინტერნის გზას. ბევრი ზევით ჩამოთვლილი ამხანაგები: თოფაძე, ბერევიანი, კაკასიძე და სხვები იყენენ საქართველოს პროექავშირების აღმასკომის წევრები, სეით დევდარიანი კი თავმჯდომარე იყო. დღეს ყველამ მიატოვა მენშევიკების პარტია, მათ შორის საქართველოს პროექავშირების საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე ახ. სეით დევდარიანმაც. ამის შემდეგ, როცა მთელი პროტემოდრაომის მეტაურები საქართველოში ჩამოშორდენ თავიანთი ამრჩეული მუშებოთ მენშევიკებსა. მათ არა აქვთ უფლება მუშების სახელით ილაპარაკონ, ეხლა მანც დაინაზნენ, რომ მათ რიგებში აღარაიენ დარჩა, გარდა კონტრარევოლუციონერებისა.

მუშა.

მემუხრუშეთა ცხომარებიდან.

თუ ვინმეს გავიგონიათ ეს კაცი უბედურ ვარსკვლავზეა ვაჩენილიო, ეს ითქმის სწორედ მემუხრუშეებზე. ჩვენი რკინის გზის მემუხრუშეთა ცხოვრება პირდაპირ აუტანელია. ჯერ ერთი, რომ ამ ცივე ზამთარში, როდესაც თოვს, წვიმს და სეტყვა პირდაპირ ცხვირ პირში ცემს, მას არა აქვს არავითარი სავანებო ტანისამოსი, ამასთანავე არ არის ამოდენა ჩო ბაჭანიან საბარგო მატარებელზე არსად თავსებადარი. დანიშნულ ადგილზე მისვლამდე არაფერი არ მიგვყვება მშრალი. წარსულ თვეში დადვირიდეს ე. წ. სამწიმრები და ყველა ვერც იმას ელოდა, ამასთანავე მებარგე მემუხრუშეებს დაუბრუნეს საზამთრო პალტოები მაშინ, როდესაც ზამთარი სული დალია უკვე დღეს ყველასათვის ცხადია არც ერთი მემუხრუშე არ იკადრებს, რომ ისე მოიქცეს, როგორც ამას ქონდა ალავი ნიკოლოზის მთავრობის დროს. მაგალითად, როგორც არის უბედურეთით წაყვანა მგზავრების და ამის ბოროტათ გამოყენება. მაშასადამე თუ კი მოსამსახურე პატიოსნათ ასრულებს თავის მოვალეობას, მას უნდა ქონდეს ყურადღებაც მიქცეული, რამდენადაც შესაძლებელია დღევანდელ პირობებში, რა თქმა უნდა, პირველათ დავასახელოთ ჯამაგირების მინიმუმი. უმც. კონდუქტორები ვლენულობთ თვეში ჯამაგირს 22-50-ათ შაურს. ამის გარდა არის კიდევ ე. წ. ვერსების ფული, რომელსაც ვლენულობდით წინეთ. სამწუხაროთ თუ წინეთ ვიცოდით რა გვეძლეოდა და როდის მივიღებდით მას, ეხლა არც ის ვიცით რამდენს გვაძლევენ და რამდენი გვერგება. ხმები და რადიო ჰორები ბევრია, ზოგი მოგვითხრობს ცხრამეტე მანეთია ყოველ 1000 ვერსზე, ზოგი, ხუთმეტ მანეთს ასახელებს და ზოგიც ნაკლებსაც ამბობს. მაგრამ საშუალოთ ამ ასულმა ინფორმაციამ ნერვიულობა თუ შეიტანა მემუხრუშეთა დარგში, თორემ მეტი არაფერი. საჭიროა ამას მოეღოს ბოლო გარკვეული პასუხით, ვისიც ჯერ არს. მხოლოდ აქვე მინდა აღვნიშნო ჩემი შეხედულება ამ უკანასკნელ კითხვაზე. ე. ი. ვერსების საფასურზე. და თუ მაინც და მაინც რაიმე აღმინისტრატული მოსაზრებით ეს აუცილებელია, მაშინ უნდა ვეცადოთ თანასწორ ფასიანობის დაცვას ვერსების საფასურის განაწილებაში, მიუხედავად უფროს-უმცროს მემუხრუშეებისა. მე ვფიქრობ, არაა საჭირო დღეს რომელიმე ჩვენ დარგში მოსამსახურე წაევაქნათ სამუშაოზე. რადგან სათანადო ორგანიზაციებიდან განკარგულება არის დავიკითხ 8 საათის სამუშაო დღე, რომლითაც გვაავალბენ თვეში 190 საათის შესრულებას. მაშასადამე აქ სულ ერთია მე რამდენი ვერსს გავაკეთებ. ოღონდ კი შევასრულო პირნათლათ სავალდებულო საათები. და თუ ამას რამე მოსაზრებით მაინც დაუშვებენ, იმ შემთხვევაში ჩემის აზრით უნდა იყოს დაცული ერთ ფასიანობა რამდენსაც დააწესებს საიბისო ორგანიზაცია და ეს უნდა რამდენადღეს თავის დროზე. აქვეა აღსანიშნავი შემდეგი გარემოებაც: ზემო დასახელებულ უბედურ მოსამსახურეთა დარგში არიან კიდევ უბედურზე უბედურები. ესენი არიან ე. წ. დღეობი კონდუქტორები, რომლებიც მთლიან

მივიწყებულია, მათ როცა უნდათ მიშინ დაიბოვონ და ვერც მიიღებს ვერავითარ დახმარებას ლოკალიდან სხვით, იქნება ისეთ დროს დაიბოვონ, რომ ის ორ წყალ შუა მოექცეს. ნაკლებადანობა სხვაეც ბევრია. საჭიროა პროფკავშირშიც ამას მიაქციოს ყურადღება.

უჩინარი.

ლენინიზმის შემსწავლელი წამების შესახებ.

ჩვენი ჟურნალის წინა ნომერში მკითხველი იპოვიდა წერილს თბილისში ჩვენ ამხანაგ მოწინავე მუშებისაგან შემდგარ ლენინიზმის შემსწავლელ წრის შესახებ. სრულიად სამართლიანათ აღნიშნავს წერილის ავტორი, რომ ჩვენთვის, ყოფილ მენშევიკებისათვის, განსაკუთრებით არის საინტერესო და საჭირო შესწავლა იმ გზისა, იმ ტაქტიკის, ბრძოლის იმ მეთოდების, რომლითაც კომუნისტური პარტია იბრძოდა და დღესაც იბრძვის. ხოლო კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელი და მესაქე იყო ამხ. ლენინი. ლენინი ჩაუდგა სათავეში რევოლუციონურ

პროლეტარიატს, ლენინის პარტია გამოიწვია ბრძოლაში მთელი კაპიტალისტური, დახვეწებული სამყარო. გამოუცხადა დაუნდობელი ბრძოლა ყველა ჯგურის შემთანხმებლებს და და ცრუ სოციალისტებს. ლენინის ბრძოლის ისტორია არის კომუნისტური პარტიის ბრძოლის ისტორია.

ამიტომ გვმართებს ლენინიზმის შესწავლა. თუ ჩვენ გვინდა ნათელი წარმოდგენა ვიქონიოთ კომპარტიის მთელ განვლილ გზის შესახებ, თუ ჩვენ გვინდა მომავალში გვერდში ამოუდგეთ რევოლუციონურ პროლეტარიატს ბრძოლაში, ჩვენ უნდა შევისწავლოთ ის გზა, რომლითაც იბრძოდა ლენინი, რომლითაც იბრძოდა კომპარტია.

ჩვენ უნდა შევისწავლოთ ლენინიზმი. ჩვენ მოუწოდებთ ამხანაგებს. განსაკუთრებით პროვინციაში დაარსონ ლენინიზმის შესასწავლათ წრეები. მათ შევისწავლოთ ლენინიზმი. ეს არის ჩვენი აუცილებელი ამოცანა. თბილისის მუშებს უნდა სხებმაც მიჰბაძონ.

მუშა ბ.

პოლიტიკური მიმოხილვა (კვირიდან-კვირამდე).

ინგლის-საბჭოთა კავშირის კონფერენცია უკვე დაიწყო. მას იმ ცნობების მიხედვით, რომელიც დღეს ჩვენ მოგვებოვება, კარგი პირი უჩანს, თუმცა უნდა ითქვას, რომ ინგლისის მთავრობა, რომელსაც ჩუშაათა მთავრობის სახელი ამშვენებს, ბევრს ლაპარაკობს თავიდანვე კერძო პირთა ვალებს და ჩამორთმეული ქონების უკან დაბრუნებაზე.

კონფერენციამდე ათი დღის წინეთ მაკდონალდს ინგლისის ბანკირებმა გადასცეს შემდეგი მემორანდუმი.

გამოქვეყნებულმა ბრიტანელ ბანკირების მემორანდუმში, რომელიც წარედგინა მაკდონალდს 10 დღის წინად საბჭოთა კავშირში, სათვის კრედიტის განახლების პირობების შესახებ.

1. ორივე ქვეყანამ უნდა იცნონ სახელმწიფოებრივი და კერძო ვალები.
2. ორივე მხარემ უნდა მიაღწიოს შეთანხმებას უცხოელების კერძო საკუთრების რესტრუქციის (აღდგენის) შესახებ.
3. საბჭოთა კავშირში უნდა მოქმედებდეს ნორმალური სამოქალაქო კოდექსი, მოეწყოს დამოუკიდებელი სასამართლოები. მტკიცეთ იქნას დაცული კერძო ხელშეკრულობათა ხელშეუხებლობა.

4. სამშოთა მთავრობამ უნდა მისცეს სათანადო გარანტიები იმისა, რომ მომავალში კერძო საკუთრებას აღარ მოეღოს კონფისკაცია სახელმწიფოს მხრივ.

5. ინგლისის ბანკირებს, მოეწყველებს და ვაჭრებს უნდა მიეცეთ შესაძლებლობა მთავრობის ჩარევისაგან სრულიად დამოუკიდებ-

ლად მოახდინონ გარიგებანი ანალოგიურ კერძო დაწესებულებებთან საბჭოთა კავშირში, რომელ დაწესებულებებსაც ხელმძღვანელობენ ისეთი პირები, რომელთაც ისინი იცნობენ და რომელთა რეპუტაციას, სიტყვას და საშვალელებს ენდობან.

6. საბჭოთა მთავრობამ უნდა სთქვას პროპაგანდაზე სხვა ქვეყნების წინააღმდეგ, განსაკუთრებით იმ ქვეყნების, სადაც ფიქრობს ფინანსიურ დახმარების მიღებას.

ჯერ-ჯერობით მიღებულ ცნობებით არ შეიძლება რაიმე გარკვეულს თქმა იმის შესახებ, თუ რამდენად დაიცავს ინგლისის „მუშათა“ მთავრობა ბანკირების ამ მოთხოვნებს. თუმცა აქვე უნდა აღვნიშნოს, რომ ამ ქამად მაკდონალდის მთავრობის მდგომარეობა საშინელია. თუ ბურჟუაზიის ორივე ფრთის ინტერესები დაცვა, მაშინ მუშათა კლასში ჰკარავს ნდობას, ამ ორ ცეცხლ შუაა დღეს მოქცეული ღვთის მორწმუნე მაკდონალდი, ვნახათ სანამ გაატანს ლავროვანიის პოლიტიკით.

ინგლისის მუშათა კლასის დიდი ნაწილი წინააღმდეგია ბანკირების მოთხოვნის და საბჭოთა კავშირის მხარეზე თვისი სიმპატიით.

ხუთმა თვალსაჩინო მუშათა ლიდერმა, რომლებიც აქტიურ მონაწილეობას იღებენ საზოგადოებაში „ხელები შორს რუსეთიდან“, — ტრედ-უნიონების გენერალურ საბჭოს თავმჯდომარემ პერსელმა, ტერორჩერმა, უოხენმა, ლანსბერმ და რობერტ ვილიანსმა გამოაჭყენეს მინიფესტი, რომელიც წარმოადგენს პა-

მუნისტური პარტიის ორგანიზაციების (საქალაქო და სასაზოო) კონფერენცია, ბოლო 5 მისის შესდგება სრულიად საქართველოს კომუნისტური პარტიის ორგანიზაციების ყრილობა.

წერაკითხვის უკოდინარობის მოსასპობად საქართველოს სახალხო კომისარია საბჭოში ვადასწყვიტა ამ თავითვე მილოს გადამტრელი ზომები, რომ საქართველოს გასაბჭოებიდან მე-10-ე წლის ბოლოსთვის მთელ რესპუბლიკაში მოსპობილ იქნას წერაკითხვის უკოდინარობა.

ამ დღეებში გაიმართა თფილისის მუშკორების კონფერენცია, რომელზედაც მოხსენებები გააკეთეს: ანხ. ს. ორჯინიკიძემ — საერთაშორისო მდგომარეობაზე, მ. ორახელაშვილმა ფულის რეფორმაზე, ვარძიელმა პროკურატურა და პრესის შესახებ.

ბულგარეთის მთავრობამ გაასამართლა ყოფილი მთავრობის წევრები. სასამართლომ „კეთილ სურვილების და გრძობის“ ნიადაგზე ისინი გაამართლა. მხოლოდ აჯანყების მონაწილე ვლადიმერ და მუშები შეეწირენ მსხვეპლად რევოლიუციას.

პოლონეთში მენშევიკები დასთანხმდნენ სამუშაო დღის გადიდებაზე. მათი ზეგავლენით მუშებმა ვაფიცვა მიატოვეს.

სახე მწიეთში მოხდა პლებისციტი — ხალხის დაკითხვა. მცხოვრებთა 77 პროცენტმა — დიდმა უმრავლესობამ რესპუბლიკის გამოცხადებას მისცა ხმა.

ლონდონში 100 ათასი ქუშა დაითხოვეს, რადგანაც ისინი არ დასთანხმდნენ მწარმოებლების პირობებზე. ეს ხდება „მუშათა“ მთავრობის ქვეყანაში და მის თვალწინ.

მ წ რ ი

წერილები რედაქციის მიმართ.

გთხოვთ თქვენი ჟურნალის ერთ-ერთ უახლოეს ნომერში მოათავსოთ შემდეგი: ჩვენ მცხოვრებნი ქალაქ ხაშურში ვირიცხებოდით „რუსეთის სოცალ-დემოკრატიულ მენშევიკურ“ პარტიაში 1904 წლიდან. 1914 წლის იმპერიალისტურმა ომმა ნათელყო ყოველი პოლიტიკური მიმართულების ბუნება და მათ შორის მენშევიკურს, მისმა განვითარების შედეგი სამოქალაქო ომის სახით ყველა სოციალისტურ ფრაქციებს შეეხო, და თავისი გაურკვევლობის დალი დასო, აქ შექმნილ ატმოსფეროში არა თუ ჩვენთვის დარჩა გაურკვეველი სწორი მარქსისტული გზა, არამედ მენშევიკურ ბელადებიც გაურკვევლობის ბუდეში მოხდნენ, რაც ნათლათ გამოირკვა ყოფილ მენშევიკების კონფერენციაზე. ესა ჩვენ სრულიათ დარწმუნებული ვართ მაში, რომ კომუნისტურ პარტიას და მის ტაქტიკას აქვს მარქსისტული გამართლება, და მისი განვითარების პროცესი კი უზუნაღებს ნიადაგს მსოფლიო რევოლიუციის დაჩქარებას და კომუნისტების მსოფლიო დროშის აფრიალებას, ამიტომ სამუდამოთ ვტოვებთ მენშევიკურ პარტიას, როგორც მუშების და გლეხების მოლაპტეს თავისი ყოველ დღიური მოქმედებით, და ვდგები კომუნისტურ პარტიის პლატფორმაზე და შეუწყობთ ხელს ყოველ მხრივ საბჭოთა აღმშენებლობას ჩვენი მუშური ენერგიით.

ქ. ხაშურის დეპ. მუშები:
აქვენტი ტაბატაძე.
ა. ზარბაქაძე.
არჩილ ხვედელიძე.

გთხოვთ ეს ჩემი განცხადება მოათავსოთ თქვენს პატივცემულ ჟურნალ „სიმართლის ხმის“ უახლოეს ნომერში: 1920 წლიდან მე ვირიცხებოდი საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის წევრათ, საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ თვალყურს ვადევნებდი საბჭოთა ხელისუფლების მოქმედებას და ამ სამი წლის მათ მუშაობამ ღრმით დამარწმუნა, რომ კომპარტია და

საბჭოთა ხელისუფლება იცავენ მხოლოდ და მხოლოდ მუშათა და გლეხთა ინტერესებს, ამიტომ სრულია ჩემის შეგნებით ვალდებულათ ვრაც ჩემს თავს დავსტოვო ს. ს. დ. მ. პარტია და ხელი შეუწყო საბჭოთა ხელისუფლების განმტკიცება-გაძლიერებას მუშათა კლასის საკეთილდღეოთ.

გაუმარჯოს მსოფლიო სოციალისტურ რევოლიუციას.

გაუმარჯოს მესამე ინტერნაციონალს.

პლატონ პეტრეს-ძე მანჯავიძე

გთხოვთ „სიმართლის ხმის“ უახლოეს №-ში მოათავსოთ ჩვენი გულწრფელი განცხადება:

ჩვენ დღემდის ვირიცხებოდით საქ. სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიაში (მენშევიკურ), დღეიდგან ვაცხადებთ გულწრფელათ, რომ ყოველივე კავშირს ვწყვიტ მენშევიკურ პარტიასთან, გამოვდივართ მის რიგებიდგან და შერტდებით ყოფილ მენშევიკურ პარტიის 30 აგვისტოს 1923 წლის დადგენილებას და ვიცდებით ყოველი მათი დაღვნილებანი ჩვენი მუშური ცოდნის მიხედვით გაავატართ ცოცრებაში.

ქ. ხაშური.
ალექსი ვარდიაშვილი.
გიორგი გიონიკიშვილი.

ყოველივე გაუგებრობის თავიდან ასაცდენად უმორჩილესათ გთხოვთ მოათავსოთ „სიმართლის ხმის“ უახლოეს №-ში შემდეგი ჩემი განცხადება:

თუმცა ბევრი ხანია რაც ვირიცხებოდი სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრათ, და როგორც ასეთი, შეძლებისდაგვარათ ვასრულებდი პარტიის მიერ მონდობილ სხვადასხვა ხშირათ საპასუხიმგებლო საქმეებს, როგორც პარტიული აგრეთვე საზოგადო ხასიათისას, — მაგრამ უკვე კარგი ხანია, რაც ფაქტიურათ ჩამოვმორიდი ამ პარტიას.

მიზეზი ამ უჟანასკნელისა იყო ხანგრძლივი ავადმყოფობა და უმთავრესათ კი ის, რომ უაზროთ მიმანჩნდა არსებულ სინამდვილეში არალეგალური ბრძოლა, რომელსაც ვაწარმოებდით და დღესაც აწარმოებს საქართველოს მენშევიკური პარტიის „ცეკა“ საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ.

ამ აზრისა ვარ დღესაც და ვალდებულათ ვრაც ჩემს თავს ოფიციალურათაც ვაცსწყვიტო ყოველგვარი კავშირი წემიხსენებულ პარტიასთან და შეუერთდენ იმ ყოფილ ამხანაგებს, რომლებმაც სრულიათ შეგნებულათ და გულწრფელათ დარწმუნდნენ მთლიანი პროლეტარული-რევოლიუციონური ფრონტის აუცილებლობაში და ამ მიზნით ირაზმებინან საბჭოთა სისტემის და პროლეტარიატის დიკტატურის ნიადაგზედ.

- სარედაქციო კოლეგია: 5. ჩლოიძე.
ა. ფარნიევი.
ა. რუხაძე.
ქ. ოოვაძე.
გ. ვარდოიანი.

სხვა და სხვა ამბები:

ინგლის-საბჭოთა კავშირის კონფერენცია უკვე გაახსნა. დელეგაციის ერთმანეთთან შეხვედრა მეგობრული იყო. კონფერენციაზე ვრცელი სიტყვა წარმოსთქვა მაკდონალმა, მას უპასუხა ანხ. რაკოვსკიმ.

გამოქვეყნდა ინგლისის ბანკირების მოთხოვნილება კონფერენციასადმი. ეს მოთხოვნილება შეიცავს ძველ სიმღერას კერძო პირთა ზარალის და ვალის ანაზღაურების შესახებ.

რუმინეთმა და იაპონიამ დასდვენ ერთ მანეთან სამხედრო კავშირი საბჭოთა კავშირის საწინააღმდეგოდ.

საფრანგეთი აპირობს რუმინეთთან სამხედრო კავშირის დადებას. რუმინეთის პრემიერ პარისში ნადომი გაუმართა პუანკარემ. ეს იყო ერთგვარი დემონსტრაცია საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ.

პოლანდია ეშხადება საბჭოთა კავშირის იურიდიული ცნობისათვის. 24 აპრილს ბერლინში უნდა ჩაედინს პოლანდის დელეგაცია საბჭოთა წარმომადგენელ — კრესტინსკისთან მოსალაპარაკებლად იურიდიულად ცნობის შესახებ.

ინგლისში მუშათა პარტიის 5 ბელადმა გამოქვეყნა მანიფესტი ბანკირების მოთხოვნების წინააღმდეგ. ისინი მოითხოვენ ამ მოთხოვნისგან უკან წალებას და ხელშეკრულების დადებას უამისოდ.

გერმანიაში ვაფიცვის ტალღა არ დამცხრალა. ის თანდათან ფართოდება და უფრო მეტ რაიონებს ედება. ერთსულოვნად ვაფიცულნი არიან სტამბის მუშებიც. ტრამვაის და ომნიბუსების მოსამსახურენი მოითხოვენ ხელფასის მომატებას 50 პენციით ლანდაუს მელოთანეთა ქარხნის მუშებმა გამოაცხადეს ნაწილობრივი ვაფიცვა, მოითხოვენ ხელფასის მომატებას, ამის გამო მწარმოებლებმა დაითხოვეს 7,000 მუშა.

საფრანგეთის ვაზეთები აღნიშნავენ, რომ პუანკარეს უჟანასკნელი სიტყვა პარლამენტში ნიშნავს პოპოციის შეცვლის საბჭოთა კავშირის მიმართო.